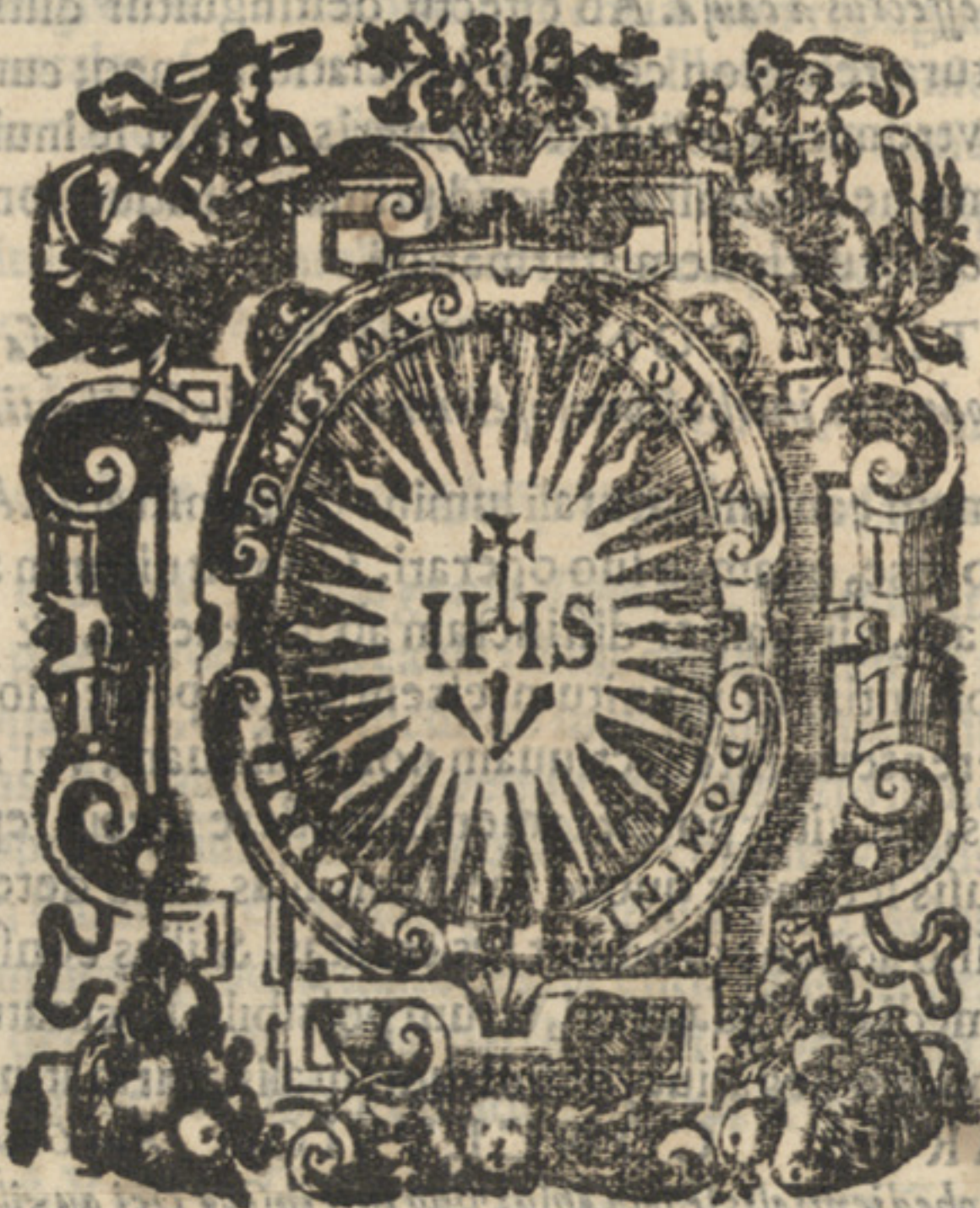

CONCLUSIONES

PHYSICAE

Præside P. M. Petro Peixoto Societatis I E S V

Tuetur Adrianus Pestana ex eadem Societate

Integra die Martij.

QVÆSTIO DISPVTANDA.

Quis effectu liberalior Serenissimus IOANNES III. Orientis Solem Xauerium destinans, an Xauerius Sanctissimus Lusitaniæ IOANNEM nomine IV. Regem suscitans?

PRIMA CONCLUSIO. Pro Principijs.

Verum Vno compositi Physici constituat aliquod principium de nouo? Negatiue.

PRINCIPIUM in communi est *Id unde aliquid fit, est, aut cognoscitur.* Vnde diuiditur in principium inessendo, & in principium in cognoscendo. Principium inessendo definitur *Id a quo aliquid aliquo modo procedit.* Cum causa non recurrit; analogice diuiditur in creatum, & increatum. Si quæras, vtrum increatum ad diuina, & creatum ad creata analogum sit, an vniucum? Primum assero. Duo sunt principia in facto esse, quæ res naturales in suo esse positiuo constituunt, materia scilicet, & forma. Priuatio est principium generationis in fieri negatiuum. Si quæras, vtrum in generationibus miraculosis hoc vltimum principium necessariò reperiatur? Respondeo negatiue.

SECUNDA CONCLUSIO. *Pro Causa In Communi, &c.*

Vtrum idem effectus possit diuinitus pendere à duplici causa totali? Affirmatiuè.

CAUSA est Principium per se influens esse in aliud. Communem illius diuisionem in materialem, formalem, efficientem, & finalem, vt adæquatam amplectimur. Omnis causa est relatum transcendens ad suos effectus. Causa vniuoca æque nobilis, æquiuoca principalis semper nobilior est suo effectu. Causalitas est dependentia effectus à causa. Ab effectu distinguitur distinctione modali, à causa verò distinctione ex natura rei. Non consistit in relatione, neq; cum causa identificatur, sed cum effectu. Si quæras vtrum causæ eiusdem generis possint se inuicem naturaliter causare? Respondeo negatiuè; imò nec diuinitus quoad primam productionem; quoad reproductionem vero, & mutuam conseruationem affirmatiuè.

TERTIA CONCLUSIO. *Pro Causa Efficiente Increata.*

Vtrum Deus possit producere intellectum supernaturalem in substantia naturali? Negatiuè.

DARI primam causam naturali lumine demonstratur. Ab illa pendent res omnes tam in suo esse, quam in suo operari. Constituitur in actu primo per suam omnipotentiam, virtualiter distinctam ab intellectu, & voluntate diuina. Potest facere substantias in infinitum essentialiter perfectiores; non tamen substantiam inhærentem, intellectiuam non volitiuam, vel è contra. Non potest infundere habitum erroris, aut vitij, potest tamen infundere speciè repræsentantem ens rationis. Determinatur à causis secundis quoad speciem, illas vero determinat quoad indiuiduum. Vna eademq; omnino actione producit res creatas, & illas conseruat; hoc tamen secundum non semper est immediate. Quærenti, vtrum possibilis sit creatura, quæ possit creare vt causa principalis? Respondeo negatiuè, vt instrumentalis affirmatiuè.

QUARTA CONCLUSIO. *Pro Causa Efficiente Creata.*

Vtrum potentia obedientialis se sola absq; ullo intrinseco Dei auxilio cum extrinseco tantum, effectus supernaturales possit elicere? Affirmatiuè.

CAUSA efficiens est Principium per se extrinsecum à quo primo est actio. Non potest etiam diuinitus operari, quin exultat; potest tamen agere in remotum, quin agat in propinquum. Nullum accidens potest esse principium effectiuum substantiæ, nec substantia accidentis, quod non sit eius proprietas. Subsistentia non influit immediate, ac effectiuè in actiones, quæ eliciuntur à supposito; imò nec est conditio per se requisita ad tales operationes. Non repugnat materiã primã, aut quodlibet aliud instrumentum nõ propriè operatiuum, eleuari ad operandum per proprias actiones. Potentia obedientialis non consistit in aliquo negatiuo, sed positiuo virtualiter distincto à subiecto in quo reperitur. Influit immediate in effectus supernaturales. Si quæras vtrum potentia obedientialis sit relatum transcendens ad suos actus? Respondeo affirmatiuè.

QUINTA CONCLUSIO. *Pro Causa Materiali.*

Vtrum Deus possit exercere rationem Causæ materialis? Negatiuè.

DEFINITUR causa materialis *Id ex quo aliquid fit.* Materia licet sit pura potentia, tamen omnem actum non excludit; suã habet peculiarem existentiam, non tamè potest naturaliter existere sine omni forma; licet hoc diuinitus nõ repugnet, & hoc eadè actione qua sub forma cõseruabatur. Nõ potest diuinitus educi, aut inhære. Materia Cælestis, & sublunaris sunt eiusdè speciei; idè de illarum quãtitate dicendum arbitror; supposito tamè quod ~~non~~ speciei, sublunaris nobilior est, & accidens supernaturale, omni substantia naturali. Materiæ causalitas tam infieri, quã in facto esse in passione probabilius cõstituimus. Proprietas materiæ est quantitas. Vtrum Verbum Diuinum respectu humanitatis Christi Domini rationem habeat causæ formalis, aut materialis? Vtrumque inficior.

SEXTA CONCLUSIO. *Pro Causa Formali.*

Vtrum anima rationalis possit per diuinam omnipotentiam educi? Negatiue.

DANTVR formæ substantiales: omnes materiales sunt formaliter diuisibiles: de potestate materiæ educuntur; possunt tamen diuinitus creari. Idem assero de modis, vna excepta educatione. Vna forma non potest naturaliter duas materias informare, quemadmodum nec vna materia duas formas naturaliter recipere: vtrunq; vero diuinæ omnipotentia non repugnat. In composito Physico duas admittimus non totales, sed partiales vniones; illa tamen vnio, quæ datur in composito rationali ex parte formæ, est formaliter indiuisibilis, (quod etiã intellige de Vbi Angelico:) producitur à generante, sed diuersa actione ab illa per quam ipsa forma producitur. Quæres vtrum forma spiritualis accidentalis in subiecto corporeo, & accidentalis corporea in subiecto spirituali collocari possit? Non potest.

SEPTIMA CONCLUSIO. *Pro Causa Finali.*

Vtrum operationes Dei ad extra sint propter finem? Affirmatiue.

FINALIS causa est *Id cuius gratia aliquid fit.* Diuiditur in finem *cuius*, & finem *cui*, est propria & realis causa; illius causalitatem in actu primo in bonitate reali, vel à pparenti, in actu secundo in actione, quam dicunt methaphoricam, constituimus. Ad causam finale requiritur cognitio iudicatiua, nec sufficit sensitua, aut apprehensua. Res impossibilis cognita vt talis non potest finalizare; nec malum qua malum est; similiter repugnat, quod medium sub ratione mediij voluntatē aliciat ad sui intentionem; implicat quod negationes, & entia rationis, rationem habeant causæ finalis; maximè tamen decet, quod finis particularis subordinetur vltimo tam in suo esse, quam in suo operari. Sit ne hæc subordinatio physica, & realis? Moralisis est.

OCTAVA CONCLUSIO. *Pro Causa Exemplari.*

Vtrum possibilia à Deo pendeant in genere causa Exemplaris? Affirmatiue.

EXEMPLAR definitur *Forma quam effectus imitatur ex intentione agentis determinantis sibi aliquem finem.* Consistat ne in conceptu formali, an obiectiuo lis est? Vtrunq; probabile iudico, sed in obiectiuo principaliter consistere probabilius; siue exemplar creatum sit, siue diuinum. Illius causalitas est eadem entitas actionis, quæ egreditur ab efficiente, prout respicit exemplar vt causam dirigentem, & determinantem. Vtrum vero nouum genus causæ constituat? Dubium est negatiue dirimendum; illud ad formalem causam externam reuocamus. In Deo multiplex idea reperitur. Quæres vtrum detur aliqua rerum impossibiliū, negationū, aut entium rationis? Nō datur.

NONA CONCLUSIO. *Pro Causa Libera.*

Vtrum concursus, qui ex parte Dei requiritur ad libertatem, sit omnino absolutus, an conditionatus? Conditionatus.

LIBERTAS est perfectio simpliciter simplex; supposito tamen quod talis non sit, non repugnat dari increatura, & tamen in Deo non admitti: non est possibilis qualitas, quæ simul à parte rei sit intellectus, & voluntas. Non est possibilis potentia corporea, quæ sit libera. Ex duobus medijs potest nostra voluntas eligere æquale, aut minus bonum, præuiam qualitatem, vt libertatis destructiuam, non admittit. Defendo tamen Deum posse necessitare nostram voluntatem, tum immediate se ipso, tum præuia aliqua qualitate, vel eundem adhibendo concursū, quem ad actus liberos illi tribuit. Vtrum ne in voluntate creata possit dari pura actus suspensio; & vtrum hæc suspensio sit libera? Vtrunque assero.

